

Inhoud

Voorwoord	7
Uitgangspunten en opzet van het boek	9
Nationale parken en andere beschermde natuurgebieden in de Pyreneeën	13
Flora en fauna	23
Wandelen in de Pyreneeën: materiaal, voorbereiding en praktische adviezen	28
Overnachten in een berghut of gîte d'étape	42
Paklijst dagwandeling	47
Baskenland	49
1. Het circuit van La Rhune	52
2. Een Baskische klassieker: de wandeling over de Crête d'Iparla	60
3. Reserva Natural Foz de Lumbier	68
4. Een kalkstenen bult: de Peña Ezkaurre	75
5. De kloven van Holzarté en Olhadubi	80
6. Het circuit van de Gorges d'Éhujarre	86
Parc National des Pyrénées Occidentales	92
7. Het paradepaardje van de Lescun-regio: het Cirque d'Ansabère	93
8. Door een kalkstenen woestenij naar de Pic d'Anie	97
9. Langs diepe afgronden: de Chemin de la Mature	103
10. Het circuit van Ibon de Astanès	107
11. Het circuit van de Lacs d'Ayous	113
12. Rondom de Pic du Midi d'Ossau	120
13. Kennismaking met een onbekend massief: het Eaux-Bonnes-massief	124
14. Refuge de Larribet en de Lacs de Batcrabère	129
15. De puntige toppen van de Barbat-bergkam	133
16. Een circuit volgens het Pyreneeënboekje: het Marcadau-circuit	137
17. Door de Vallée de Gaube naar Refuge des Oulettes de Gaube	144
18. De ongrijpbare schoonheid van de Vallée du Lutour	148
19. In de ban van het Cirque de Gavarnie	153
20. Refuge des Sarradets, de Brèche de Roland en de Taillon	160
21. Een bijzondere uitzichtberg: de Piméné	166
22. Refuge de Baysellance en de Vignemale	169

23. Het kratermeer Ibon de Bernatuero	174
24. De nummer twee van de cirques: het Cirque de Troumouse	178
25. Het circuit van de Lacs d'Ets Coubous en de Lacs de Madamète	184
26. Het koningskoppel van het Réserve Naturelle de Néouvielle	191
27. Refuge de Bastanet en het circuit van de Bastan-meertjes	197
28. Lacs de Barroude	201
Begrippenlijst	206
Enkele Baskische termen	208
Register	209

I Het circuit van La Rhune (2)

4.55 uur

Naar een bekende berg in Baskenland

Larrun, oftewel La Rhune, is een berg die men vanaf de Atlantische kust kan zien liggen. De van een antenne voorziene top van La Rhune is een toeristische trekpleister en veel toeristen kiezen ervoor om zich over een tandradbaan naar boven te laten brengen. Maar er kan ook worden gewandeld en hoe! Een origineel, gevarieerd circuit met kleine bossen, met varens bedekte hellingen en mooie rotsformaties. Natuurlijk zal de meeste aandacht uitgaan naar La Rhune. De uitzichten tijdens de wandeling zijn vrijwel voortdurend van topklasse. Als de weergoden u een beetje gunstig zijn gezind, wordt het een bijzondere dag.

Type wandeling: Stevige wandeling over gemakkelijk te volgen paden. De beginfase (tot aan de Col des Trois Fontaines) en de slotfase (vanaf de Col du Grand Escarga) gaat over het GR 10-pad (witrode markering), de rest is niet eenduidig gemarkeerd (geel, wit, groen, steenmannen). Bij goed zicht is de oriëntering vrij eenvoudig, maar bij mistig weer zal de route vanaf de Col Zizkuitz tot aan de Col du Grand Escarga moeilijk te vinden zijn.

Top van de La Rhune.

Startplaats:

Gite d'étape d'Olhette (80m). Ten westen van het dorp Ascain, ter hoogte van Le Relais de la Rhune, verlaat u de D 44. La Rhune staat aangegeven. U slaat linksaf en rijdt over een smalle weg (de zogeheten Chemin de Xurien-Borda) Z naar boerderij Mentu Baita. De gite ligt naast de boerderij. Parkeerplaats bij de gite maar ook aan de oostzijde van de beek, waar de wandeling begint.

Hoogteverschil:

890 meter.

Tijdsduur:

4.55 uur.

Beste tijd:

Deze wandeling kan het hele jaar worden gedaan.

Wandelkaart:

IGN Carte de Randonnées, 1:50.000, no 1: Pays Basque Ouest; IGN Carte, 1:25.000, no 1245 OT: Hendaye – St Jean-de-Luz (de route is maar voor een klein deel op deze kaart ingetekend).

Op de grens van Navarra en Aragon

De Peña Ezkaurre ligt praktisch op de grens van Navarra en Aragon. Het is, net als zijn Franse tegenhanger de Pic d'Anie (zie wandeling no 7) een kale, kalkstenen bult die feitelijk het echte hooggebergte van de Pyreneeën aankondigt. In niet meer dan twee uur staat u al op de top van deze niet al te bekende berg, die er vanuit Zuriza indrukwekkend uitziet, maar eerlijkheidshalve voeg ik er wel aan toe dat er twee uur lang noeste arbeid moet worden verricht. Enorm is het contrast in het landschap tijdens de wandeling. Een uur lang klimmen door een dicht bos, waarbij slechts af en toe een glimp kan worden opgevangen van de kale wanden van de berg, maar eenmaal uit het bos volgt ineens een klim door een grijze, kalkstenen woestenij.

Type wandeling: Stevige klim waarbij tot tegen het eind het roodwit van de GR 11 wordt gevolgd. Het tweede deel van de klim is niet moeilijk, maar gaat steil omhoog over een nogal losse ondergrond. Voorzichtigheid is daarom geboden.

Startplaats: Vanuit Anso rijdt u 14 kilometer lang N over een smalle, geasfalteerde weg en in het zicht van de camping van Zuriza slaat u op een splitsing linksaf (richting Isaba). Over een zeer matige verharde weg rijdt u ongeveer twee kilometer en daar waar de weg een bocht naar rechts maakt, parkeert u de auto links van de weg. Een parkeerplaats is er niet, maar er kunnen enkele auto's staan. Verderop langs de kant van de weg staat een bord dat de grens tussen Navarra en Aragon aanduidt.

Hoogteverschil: 757 meter.

Tijdsduur: 3.45 uur waarvan 2 uur voor de heenweg.

Beste tijd: Half juni tot eind september.

Wandelkaart: Mapa Excursionista/Carte de Randonnées, 1:50.000, no 25: Anso – Echo.

0.00u **'Parkeerplaats' (1290 m) net onder Collado Argibiela**, markering van de GR 11 (roodwit). U volgt Z het pad, dat in een bos verdwijnt en in eerste instantie geleidelijk stijgt. Spoedig gaat het pad stevig omhoog. Heel even opent het landschap zich (mooi zicht op de Peña Ezkaurre) waarna u door een dicht bos vol dunne beuken steil ZW klimt. Het pad komt uit op een kam en u bevindt zich dan op de:

0.55u **Collado Abizondo** (1640 m). De route buigt naar links, volgt (nog steeds tussen de bomen) de kam die voor even licht stijgt en vervolgens stevig ZW omhoog gaat tot aan de rand van het bos. Het duidelijke pad stijgt even door gras en gaat dan steil omhoog over de kale (enkele kleine naaldbomen daargelaten) noordkant van de Peña Ezkaurre. Nabij de top (die nog niet zichtbaar is), nabij een grote steenman, verlaat u de roodwit gemarkeerde GR 11 en slaat linksaf. Een paar meter verder bent u op de top van de:

2.00u **Peña Ezkaurre** (2047 m), gemarkeerd met een betonnen paal. Om optimaal te kunnen genieten van de uitzichten kunt u het best nog even doorlopen naar het oosten. U keert terug via dezelfde route naar de:

3.45u **'Parkeerplaats'** (1290 m) net onder **Collado Argibiela**.

Parc National des Pyrénées Occidentales

De toppen van de Billare in het Cirque de Lescun.

Op zoek naar een klein bergmeer

Wie op weg gaat naar het kleine Lac d'Ansabère, maakt in het contrastrijke gebied ten zuidwesten van Lescun een wandeling vol afwisseling: loofbossen gevuld met grote beukenbomen, die met korstmossen zijn behangen, een heldere Gave d'Ansabère, die in een rustig tempo noordwaarts stroomt, kale bergwanden die mooi afsteken tegen de groene hellingen en de blauwe lucht, de grote schaapskudde nabij de Cabanes d'Ansabère in het hart van het Cirque d'Ansabère en natuurlijk het Lac d'Ansabère dat zich tot het eind verborgen houdt in een kleine kom. Het decor van de wandeling wordt grotendeels bepaald door het paradepaardje van de regio: de scherpe toppen van de Aiguilles d'Ansabère.

Type wandeling: Stevige, maar gemakkelijke bergwandeling over goed uitgetreden wandelpaden.

Startplaats: Pont de Masousa. Vanuit het dorp rijdt u naar de camping, ten zuidwesten van Lescun. U passeert de camping en komt uit op een splitsing. U slaat rechtsaf en volgt de smalle weg richting Masousa-Ansabère. Na vier kilometer komt u nabij de Pont de Masousa (kleine brug over de Gave d'Ansabère) uit bij een parkeerplaats.

Hoogteverschil: 909 meter.

Tijdsduur: 5.30 uur, waarvan 3 uur voor de heenweg.

Beste tijd: Half juni tot eind september.

Wandelkaart: IGN Carte de Randonnées, 1:50.000, no 3: Béarn; IGN Carte, 1:25.000, no 1547 OT, Aspe.

0.00u **Pont de Masousa** (950 m). U loopt even terug over het asfalt tot zich, nog voor de Pont Lamareich, aan uw rechterzijde een onverharde weg aandient. U slaat rechtsaf en klimt grofweg ZW over deze weg door het Bois de Lazerque, daarbij de Gave d'Ansabère op ruime afstand rechts beneden u latend. De weg nadert uiteindelijk de beek en komt uit bij de:

0.45 **Pont Lamary** (1171 m). U steekt de Gave d'Ansabère over. Over een goed uitgetreden pad klimt u door weidegebied en door bos tot u uitkijkt op een grote open vlakte (1360 m) met in het zuiden de Aiguilles d'Ansabère. U

loopt W door de vlakke, steekt een beekje over en begeeft zich dan in een bos waardoor u ZZW klimt tot u, net voorbij de bomen, arriveert bij de:

2.00u **Cabanes d'Ansabère** (1560 m), in de zomer door een herder in gebruik genomen. U negeert het pad dat W steil naar de Col de Petragème gaat en u volgt het pad dat eerst Z, later ZO over grashellingen stevig omhoog gaat en uitkomt bij het in een kleine kom liggende:

3.00u **Lac d'Ansabère** (1859 m). U keert terug via dezelfde route naar de:

5.30u **Pont de Masousa** (950 m).

Verplichte Pyreneeënkost

Een klassieker in de Pyreneeën, deze wandeling die geheel in het teken staat van de Pic du Midi d'Ossau. Onderweg kunt u op adem komen in de prachtig gelegen Refuge de Pombie, een bemande hut die dicht tegen de afschrikwekkende oostkant van de Pic du Midi d'Ossau ligt en die verre uitzichten biedt naar de granieten toppen in het oosten (waaronder de Balaitous, 3144 m). Andermaal een traject dat de rechtgeaarde Pyreneeënliefhebber niet mag laten liggen.

Type wandeling: Stevige wandeling over goed uitgetreden, gemakkelijk te volgen paden. Eenvoudige, korte passage over rotsen, net voorbij Refuge de Pombie.

Startplaats: Parkeerplaats bij het Lac de Biou-Artigues. U rijdt vanaf Laruns over de D 934 in zuidelijke richting naar het gehucht Gabas. Direct ten zuiden van het gehucht, in een haarspeldbocht neemt u de afslag naar het Lac de Biou-Artigues. Na vijf kilometer eindigt de weg bij de parkeerplaats. *Let op: in het hoogseizoen is de parkeerplaats vaak vol en dan wordt men verplicht te parkeren op een grote parkeerplaats, één kilometer voor het meer. U moet dan een kilometer lopen om bij de startplaats van de wandeling te komen.* Gemakshalve laat ik de routebeschrijving beginnen bij de grote parkeerplaats.

Hoogteverschil: 920 meter.

Tijdsduur: 7.00 uur.

Beste tijd: Half juni tot eind september.

Wandelkaart: IGN Carte de Randonnées, 1:50.000, no 3: Béarn; IGN Carte, 1:25.000, no 1547 ET: Laruns.

0.00u Parkeerplaats op één kilometer van het Lac de Biou-Artigues.

U loopt over de verharde weg bergopwaarts naar het Lac de Biou-Artigues (1417 m). Aan de noordoostkant van het grote stuwmeer eindigt de weg. Er is een (te kleine) parkeerplaats. U volgt een breed pad langs de oostkant van het meer op ruime afstand van het water. Ten zuiden van het meer komt het pad (hier en daar van beton) steeds dichterbij de Gave de Biou, die uiteindelijk via de Pont d'Ayous (1480 m) wordt overgestoken. U volgt de Gave de Biou nu langs de rechterkant ZW tot aan een hek. Voorbij het hek splitst het pad zich spoedig aan de noordkant van een grote vlakte: